

TW-nytt

Conservare - Illuminare - Inspirare

Losje nr. 22
Thomas Wildey

NOVEMBER 1981

Redaksjon:
Daniel Moody, Erik Sundby

Overmester har ordet:

Me brødre !

Som dere alle er kjent med, avheng-er en loges trivsel og fremgang både av god oppslutning fra brødrene samt tilgang på nye brødre.

Når det gjelder oppslutningen på våre logemøter, har den i de siste år vært jevn. Imidlertid ser det nye embedskollegiet gjerne at flere brødre finner veien til våre lokaler og vi appellerer til samtlige medlemmer om å møte så ofte som mulig. En god oppslutning gir inspirasjon til fornyet innsats.

Mi hensyn til tilgang av nye brødre, er den dessverre svak. Logen har pr. idag kun 1 søknad, og dette er lite å bygge en loges fremgang på.

På kort sikt vil det bety at vi får færre gradtildelinger og mindre aktivt logearbeid. På lengre sikt betyr det stagnasjon og nedgang i antall logebrødre.

Embedskollegiet ber derfor hver enkelt bror om å arbeide med å få nye søkere. Er det et familiemedlem, en venn eller bekjent som kan tenke seg å bli opptatt i logen, ta kontakt med kollegiet.

La oss sammen arbeide aktivt for en styrkelse og fremgang av den loge vi vi alle setter så høyt.

ORDENENS OPPRINNELSE OG UTVIKLING. (5) Av Arne Gjerberg.

Ordenens videre utvikling i Europa.

Det å bli forstått og godtatt av sine omgivelser, er av den absolutte betydning når man ønsker å videreføre meninger og holdninger i et skapende arbeide om livsverdier i samfunnsutviklingen. Slike meninger må ha verdi-innhold i tanker og tro og være veiledende normer i utviklingen, og det må være et tillitsforhold mellom de som representerer og de som mottar disse meninger. Ikke bare i å opprettholde, men også å utvikle og å videreføre meningene i et samfunnsmessig perspektiv.

Fra tidligere samfund og statsformer vet vi at lukkede og hemmelige selskap har vært sett på med mistro og vært mistenkt for å være et forum for konspirasjon mot etablerte styreform. Fra vår eldste ordenshistorie, vet vi at den i sin tid ble forbudt i England av de grunner som er nevnt, men etter få år igjen opptok sitt arbeide under mer liberaliserte styreform. I nyere tid har den vært forbudt i Europeiske land og andre kontinenter med totalitære styreform som ikke gir adgang til å etablere lukkede eller hemmelige selskaper av frykt for at disse kan ha som oppgave å undergrave den eksisterende styreform.

Ordenens grunnleggere i Amerika fikk den første tiden vansker med den indre disiplin ved en sammenblanding av uheldige faktorer som ikke var overensstemmende med Ordenens formål,

og Ordenen fikk derved et dårlig rykte, men ved dekret som førte til Marylandreformen i 1823, ble det hele rettet i den stil som svarte til formålets forutsetning. Det sier seg selv at i organisasjoner som arbeider ut fra etiske prinsipper, må man være meget fintfølelse i sin "markedsføring" og ha en overbevisning som legger til grunn troen i arbeidsomfang og virkeområde, selv om det synes utopisk. Misjoneringen av Ordenen i Europa og de menn som foretok dette var vel bygget over tidligere erfaringer og at de søkte personer som var fullt og helt på linje med formålet og ennvidere forlangte en godkjennelse av landets styrende organer så det ikke ble gjort innvendinger mot etableringen av Ordenen og at den ble anerkjent som legal. De ville ha en viss garanti for at arbeidet skulle lykkes og at de personer som gikk med i startfasen hadde nødvendig tillit i samfundet såvel i etiske som økonomiske forhold.

Sveits.

Som vi husker, var det legen John F. Morse som grunnla de første loger i Tyskland. Etter etableringen der, reiste han til Sveits og grunnla den første loge i Zürich - Helvetialogen nr. 1 - den 1. juni 1871. Den første tiden hørte logen i Zürich under den tyske ordensgren og hadde en vanskelig tid. Sveits er på flere måter et delt land hva angår religion og språk, og dette influerte i sterk grad på Ordenens utbredelse. Det var stor interesse for Ordenen i de tysktalende deler, men i de franske og italienske var det ikke mulig da den katolske kirke ikke tillot innføringen av den. I 1873 var det bare grunnlagt 3 loger med et minimum av brødre. Noe av årsaken til dette var nok at logene i Sveits var underlagt den tyske ordensgren og denne var heller ikke selvstendig. I og med at Tyskland var det første land i Europa hvor Ordenen fikk fotfeste, var den også ansvarlig for all videre ekspansjon i Europa, men Sveits var ikke særlig villig til å underkaste seg disse bestemmelser og søkte Den Suverene Storloge om selvstendighet. Dette ble ikke innvilget, men på grunn av forholdene fant Den Suverene Storloge å løse logene i Sveits fra

den tyske ordensgren og la de tre loger direkte under Den Suverene Storloge. I 1874 ble egen Storloge konstituert, men fortsatt under Den Suverene Storloge. Uavhengighet fikk den først i 1892. Ved denne milepæl var det bare 240 medlemmer i den sveitsiske Orden. Fremover fra århundreskiftet steg medlemstallet jevnt og sikkert og omkring 1920 nådde det 2000 medlemmer. I mellomkrigstiden hadde imidlertid Ordenen i Sveits et forhold som er enestående i Ordenens historie. De ideologiske og politiske strømninger i enkelte europeiske land gikk heller ikke Sveits forbi med sitt nære nabo-skap til Tyskland. Disse strømninger så i Ordenen en fare og en trussel mot den etablerte styreform og ønsket gjennomført forbud mot alt ordensarbeide. I Sveits fikk disse krefter samlet tilstrekkelig underskrifter for en "folkeavstemning" om Ordenens berettigelse. Folkeavstemningen ga imidlertid en solid margin for at så ikke skulle skje og Ordenen fikk etter dette en blomstringstid og god tilgang på medlemmer. Leirlivet i landet er forenklet etter det vi er vant med. Det er bare en leir og den har en særstilling i Ordenen da de 3 leirgrader er samarbeidet i sterk konsentrert form. Den er en vandreleir og holder sine møter på de forskjellige steder og er blitt en samlende faktor i ordenslivet i Sveits. I de senere år har Ordenen fått fotfeste i de katolske og fransktalende deler av landet med loger i Geneve, Lausanne og Wallis. Ordenen har drevet et utstrakt sosialt arbeide og spesielt for personer fra andre land som har søkt Sveits grunnet son politiske overbevisning. Under en 10 års periode har Storlogen og logene sammen ytet over 3 millioner kr. til sosialt arbeide. Pr. idag er Loger og antall medlemmer som følger:

Odd Fellowloger: 29. Medlemmer: 2180
 Rebekkaloger : 4 Medlemmer: 198

En av Odd Fellowlogene er i Strasbourg i Frankrike og underlagt den Sveitsiske Storloge.

Holland og Belgia.

Selve grunnlaget for Ordenens innføring i Holland og Belgia kom fra endel hollendere som var blitt medlemmer av Ordenen i Amerika, og søkte Den Suverene Storloge om fribrev for å opprette en loge i Amsterdam.

Selve institueringen ble overlatt til Den Tyske Storloge i juni 1876, men støtte på uventede vansker da det viste seg at den nye ordensgren ikke kunne arbeide etter de engelske eller tyske ritualer eller forskrifter. Det skrevne verk måtte først oversettes til nederlandsk og godkjennes av Den Suverene Storloge. Ennvidere stilte den hollandske regjering seg helt avvisende til Ordenen og ga ikke nødvendig tillatelse for gjennomføringen. Imidlertid ble disse vansker eliminert og Paradijsloge nr. 1 ble instituert den 19. mars 1877 i Amsterdam med 17 medlemmer.

Logen arbeidet den første tiden tregt og under vanskelige forhold. I løpet av en 20 års periode var det bare 4 loger og alle med sete i Amsterdam.

Fra århundreskiftet syntes det som øvingen til Ordenen ble noe bedre, og i år 1900 ble det utferdiget fribrev for egen Storloge, men fortsatt avhengig av Den Suverene Storloge.

Den vesentlige årsak til dette var at det i Holland ikke var Leirinstitusjon som kunne tildele de nødvendige grader for den videre utvikling. For å muliggjøre dette, måtte en del av brødrene reise til Tyskland for tildeling av Leirensgrader. Først i 1922 fikk den hollandske ordensgren sin egen Leirinstitusjon, og kort etter dette ble Storlogen uavhengig fra Den Suverene Storloge.

Fra Holland ble Ordenen videreført til Belgia, men noe større omfang av medlemmer har den ikke vunnet der. Holland hadde på denne tid kolonier i Ost-India og det ble opprettet loger i Batavia og Sumatra. Til og med ble det i samme område opprettet en Rebekkaloge. Våre hollandske brødre fikk imidlertid vansker med Den Suverene Storloge da de innfødte i koloniene ikke fikk adgang til medlemskap i Ordenen av hensyn til

et spørsmål. Den Suverene Storloge ga imidlertid etter i 1948 på dette spørsmål ved at de innfødte i koloniene skulle betraktes som hvite på like vilkår, og gis adgang til medlemskap. Noen praktisk betydning fikk ikke dette da koloniene fikk selvstendighet i 1950, og Ordenen ble oppløst i og med dette. Ost-India kunne sikkert ha blitt en god arbeidsmark for Odd Fellowgjerningen med en smidigere og mer forutseende politikk.

Under den annen verdenskrig med tysk besettelse ble såvel bygninger som ritualer og arkiver ødelagt og midlene beslaglagt. Men da krigen var over reiste Ordenen seg igjen og kom ganske raskt inn i ordnede forhold.

Rebekkaordenen har en sterk stilling i Holland og driver et utstrakt sosialt arbeide. Blandt annet en formidlingsvirksomhet for å hjelpe ungdom som har kommet i konflikt med loven og etter etter oppgjør med myndighetene har vansker med å tilpasse seg samfunnsforholdene. Dette arbeide, av såvel Odd Fellow- som Rebekkaloger nyter almen anerkjennelse i det Hollandske samfund.

Pr. idag er antall Loger og medlemmer som følger:

Odd Fellowloger: 55 Medlemmer 2515
Rebekkaloger : 33 Medlemmer 1456

Østerrike.

I 1911 ga Den Suverene Storloge den Tyske Storsire tillatelse til å innføre Ordenen i Østerrike på det vilkår at den skulle stilles under Den Tyske Storloge. I det gamle kongeriket Østerrike-Ungarn var imidlertid hemmelige ordener ikke tillatt og de mindre sammenslutninger som ble opprettet, måtte arbeide under navnet av humanitære organisasjoner. Først etter krigens avslutning i 1919 kom man for alvor igang med ordensarbeidet, men grunnet forholdene under krigen var arbeidet vanskelig og den arbeidet under dårlige økonomiske og politiske forhold. I 1938 ble Ordenen forbudt, lokalene ble forseglet og endel ordensmedlemmer ble fengslet av de tyske myndigheter. Det var spesielt brødre av jødisk herkomst som det gikk hardt ut over.

Noen mulighet for igjenopprettelse av Ordenen etter siste krig har ikke vært mulig.

Polen og Tsjekkoslovakia.

Etter første verdenskrig måtte Tyskland avgi en del av sine besittelser til Polen. I dette område var det endel Odd Fellowloger som etter adskillelsen fikk fortsette sitt arbeide men fikk store vansker i sitt arbeide da de ble motarbeidet såvel av myndighetene som av den katolske kirke.

I 1923 fikk Polen sin egen Storloge og på denne tid var det 6 tysktalende og en polsktalende loge med tilsammen 370 medlemmer.

Tidene som fulgte under og etter den annen verdenskrig ga ingen mulighet til å fortsette arbeide med Ordenen etter oppløsningen i 1939.

Allerede i 1896 ble endel personer av tsjekkisk herkomst opptatt i Odd Fellowordenen i Berlin i den hensikt å opprette loger i Prag, men heimmelige ordener var forbudt, og de måtte som i Østerrike benytte humanitære organisasjonsnavn i sitt arbeide. Etter første verdenskrig kunne de opptre åpent og loger ble instituert for såvel det tsjekkiske som det tyske språk. Egen Storloge ble instituert i 1921 under Den Tyske Storloge, men i 1924 ble Storlogen uavhengig. I mellomkrigstiden hadde Ordenen god fremgang og i 1937 hadde den 14 tyske og 4 tsjekkiske Loger med ialt 1200 medlemmer. Det gikk imidlertid ikke lenge før de ideologiske og politiske omveltningene fra Tyskland også spredte seg til Tsjekkoslovakia. Det var i første hånd innom det sudet-tyske område med nær tilknytning til Tyskland at man ble berørt, men etter hvert spredte det seg til hele landet. Logene kom i en uholdbar situasjon og i 1938 så Storlogen ingen annen utvei enn å oppløse Ordenen. Noen mulighet til igjen å få liv i Ordenen etter siste krig har, som alle og enhver vil forstå, vært nytteløst. Med dette har vi vært innom de land i sentrale deler av Europa hvor Ordenen har eller har hatt fotfeste. Det har bare blitt en kortfattet orientering, da detaljer om arbeidet ville ha tatt alt for stor plass. Neste gang beveger vi oss til Skandinavia mot Danmark, Sverige, Island og Finland.

JULEKVELD

*Nå ringer juleklokker igjen
utover by, over bygd og grend
det glade bud fra det høye.
Og midt i hverdagens strev og kiv
stanser mennesket sitt travle liv
og prøver sitt hode å bøye,
og minnes Ham som til verden kom
for å ta på seg vår synd og dom.*

*Vi prøver å finne — dypt i oss selv —
nøe fra barndommens julekveld
som verden ikke fikk knuse,
fra da vi med barnets åpne sinn
stirret på treet i stuen min
med tanker bare et barn kan huse.
Fra den gang da verdens ondskap
og kiv
var noe ukjent i våre liv.*

*Ja ring, du klokke, din jubelsang
utover by, over bygd og vang
til englenes hymnekor!
Og finner du hjertedøren på klem,
bær da også dette budskap frem
i manende, enkle ord:
Det er ikke bare når jul ringes inn
at du skal vise ditt barnesinn!*

*Det er ikke bare hver julekveld
at du skal finne igjen deg selv
og rekke forsoningens hånd.
Angre de mange og hårde ord,
ondskap som såddes i sladderens
spor
og rev over vennskapets bånd!
La hverdagen din bli en julekveld,
DA finner du barnet igjen i deg selv!*

ØYLV GRAN

Mennesket er mer enn et rasjonelt og materielt vesen. Det er sjel og ånd. De eksistensielle spørsmål - om livet og døden, hvor vi går hen, hva er meningen med vår tilværelse - kan vi ikke overse og neglisjere. Det å frykte er når mennesket er overlatt til seg selv, i drift og uten forankring i noe overordnet.

D. M.

Selvransakelse - har til tider vært gavnlige, men å saumfare samvittigheten er et farlig spill for den som er var og følsom. Feil og skrøpeligheter blir forstørret og forvrengt hinsides all fornuft, og det fører til mørke og fortvilelse.

D. M.